

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (klimatický zákon) (ďalej len „návrh zákona“)	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia Odbor politiky znižovania emisií skleníkových plynov	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	December 2022
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	Január 2023
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	

2. Definovanie problému
<p>Uveďte základné problémy, ktoré sú dôvodom vypracovania predkladaného materiálu (dôvody majú presne poukázať na problém, ktorý existuje a je nutné ho predloženým materiálom riešiť).</p> <p>Dôsledky zmeny klímy majú v rôznych regiónoch Slovenskej republiky rôznu frekvenciu a intenzitu prejavu. Riešením, ktoré by malo v konečnom dôsledku zabrániť, alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy, je vhodná kombinácia opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov (mitigácia) a adaptačných opatrení. Adaptačné opatrenia predstavujú súbor možností ako sa prírodné a sociálno-ekonomické systémy môžu prispôsobiť prebiehajúcej alebo očakávanej zmene klímy, s cieľom znižovať možné negatívne dôsledky a naopak využívať pozitívne dôsledky zmeny klímy.</p> <p>Návrh zákona sa návrh zákona o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky (ďalej len „návrh zákona“) pripravuje s cieľom sprehľadnenia právneho klimatického rámca na Slovensku, tak aby bolo jasné, že cieľom klimatickej politiky nie je len znižovanie dôsledkov zmeny klímy (tzv. mitigácia) a prispôbovanie sa jej (tzv. adaptácia), ale hlavne nízkouhlíková transformácia Slovenska s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu čo najskôr. Tento návrh zákona logicky nadväzuje na prijatie nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy).</p> <p>Problematika zmeny klímy sa na Slovensku legislatívne upravovala prostredníctvom Zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ten upravuje len polovicu slovenských emisií, ktoré spadajú pod Systém obchodovania s emisnými kvótami- ETS). Zvyšné oblasti (tzv. emisie mimo ETS) pokrývala jednak priamo aplikovateľná EÚ legislatíva, alebo legislatíva spadajúca pod iné rezorty. Redukčné ciele doteraz legislatívne určené neboli. Upravuje ich len Envirostratégia 2030 s názvom „Zelenšie</p>

Slovensko – Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ , Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030 a Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030, s výhľadom do roku 2050. Potreba pripraviť nový zákon je identifikovaná aj ako jedno z kľúčových opatrení vo vyššie uvedenej nízkouhlíkovej stratégii.

3. Ciele a výsledný stav

Uved'te hlavné ciele predkladaného materiálu (aký výsledný stav má byť prijatím materiálu dosiahnutý, pričom dosiahnutý stav musí byť odlišný od stavu popísaného v bode 2. Definovanie problému).

Cieľom zákona je predchádzať resp. minimalizovať nepriaznivé dôsledky zmeny klímy ako sú napr. extrémny počasie, sucho, úbytok resp. nedostatok vody, zabrániť rastu emisií skleníkových plynov a pod. Návrh zároveň zabezpečí sprehľadnenie právneho klimatického rámca na Slovensku, tak aby bolo jasné, že cieľom klimatickej politiky nie je len znižovanie dôsledkov zmeny klímy (mitigácia) a prispôsobovanie sa jej (adaptácia), ale hlavne nízkouhlíková transformácia Slovenska s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu čo najskôr, a to aj z dôvodu absencie legislatívy pre sektory mimo obchodovania s emisnými kvótami. Návrh zákona má za cieľ ustanoviť inštitucionálny rámec a koordinačný mechanizmus na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných a mitigačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach a to na jednej strane prostredníctvom celonárodných krátkodobých a dlhodobých redukčných cieľov a na druhej strane aj prostredníctvom sektorových cieľov (cestná doprava, poľnohospodárstvo a LULUCF, odpady, sektor budov, sektor priemyselné procesy a používanie rozpúšťadiel, sektor fluórovaných skleníkových plynov).

4. Dotknuté subjekty

Uved'te subjekty, ktorých sa zmeny predkladaného materiálu dotknú priamo aj nepriamo:

- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
- Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky
- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
- Ostatné ústredné orgány štátnej správy
- Slovenská inšpekcia životného prostredia
- Slovenský hydrometeorologický ústav
- Územná samospráva (obce, mestá, VÚC)
- Podnikateľský sektor: malí a strední podnikatelia
- Sektor služieb
- Domácnosti.

5. Alternatívne riešenia

Aké alternatívne riešenia vedúce k stanovenému cieľu boli identifikované a posudzované pre riešenie definovaného problému?

Nulový variant - uved'te dôsledky, ku ktorým by došlo v prípade nevykonania úprav v predkladanom materiáli a alternatívne riešenia/spôsoby dosiahnutia cieľov uvedených v bode 3.

V prípade neprijatia návrhu zákona, nebude existovať právny predpis ktorým by upravoval emisie zo sektorov, ktoré nie sú zahrnuté do systému EÚ obchodovania s emisiami (EU ETS). Pre tieto sektory je stanovený záväzný cieľ pre Slovensko v EÚ legislatíve. Tieto sektory spadajú do kompetencie viacerých rezortov a bez toho aby niečo zmenilo v politikách týchto rezortov zmenilo, je vysoko pravdepodobné, že by Slovensko nenaplnilo tento záväzný cieľ. Nenaplnenie tohto cieľa bude mať pravdepodobne aj negatívne finančné dopady, ktoré by znášalo len Ministerstvo životného prostredia

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?

Áno

Nie

Ak áno, uved'te ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia práva EÚ

Uved'te, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody.

Áno Nie

Ak áno, uved'te, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

8. Preskúmanie účelnosti

Uved'te termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.

Uved'te kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

Termín preskúmania: 2029 (termín je v súlade s nariadením EP a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy), z ktorého vychádza návrh zákona.)

Kritérium bude posúdenie úsilia vynaloženého na dosiahnutie klimatických cieľov stanovených v návrhu zákona.

Monitorovanie účelnosti zákona bude tvoriť súčasť každoročných správ predkladaných radou podľa §15 ods. 1, ktorá obsahuje:

- pokrok Slovenskej republiky pri napĺňaní záväzkov v oblasti riešenia zmeny klímy,
- pokrok Slovenskej republiky pri napĺňaní klimatických cieľov podľa § 3 a 4,
- pokrok jednotlivých ministerstiev pri napĺňaní sektorových klimatických cieľov podľa § 5,
- ďalšieho úsilia, ktoré je potrebné na naplnenie týchto cieľov.

Tým pádom táto správa je dostatočným monitorovacím a hodnotiacim nástrojom.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu				
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☐ Áno	☒ Nie	☐ Čiastočne	
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☐ Áno	☒ Nie	☐ Čiastočne	
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie	
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☒ Áno		☐ Nie	
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	

Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
--	------------------------------------	--	------------------------------------

10. Poznámky

V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k identifikovaným vplyvom a ich analýzám. Informácie v tejto časti slúžia na zhrnutie vplyvov a nie ako náhrada za vypracovanie príslušných analýz vybraných vplyvov.

Tento návrh zákona logicky nadväzuje na prijatie nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy). Uvedený Európsky právny predpis stanovuje záväzný dlhodobý cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu Únie do roku 2050. Stanovujú sa v ňom aj strednodobé ciele Únie v oblasti klímy do roku 2030 a to konkrétne zníženie emisií do roku 2030 aspoň o 55 %. Stanovený cieľ 55% zníženia emisií skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990 predstavuje zníženie emisií skleníkových plynov bez započítania záchyto, So započítaním záchyto sa stanovuje 60 % cieľ zníženia čistých emisií, tzv. net emisie skleníkových plynov v porovnaní s úrovňou v roku 1990, pričom sa uprednostní rýchle a predvídateľné zníženie emisií a zároveň zintenzívni ich odstraňovanie prirodzenými záchyty. S cieľom dosiahnutia uvedených strednodobých cieľov Európska komisia predložila na riadny legislatívny postup Rade EÚ a EP v júli 2021 tzv. balík „Fit for 55“, ktorým sa reviduje legislatíva v oblasti klímy, energetiky a dopravy.

Za týmto účelom Inštitút environmentálnej politiky v spolupráci s analytickými jednotkami ostatných rezortov pripravil analýzu balíka Fit for 55, vrátane jeho makroekonomických dopadov. Zverejnená analýza slúžila ako interný podklad pre vládu SR pre tvorbu stanovísk k jednotlivým návrhom legislatívnych opatrení v rámci balíka Fit for 55. Táto analýza zároveň slúži aj na identifikovanie čiastočných dopadov tohto zákona. Analýza je zverejnená pod týmto odkazom:

<https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/analiza-vplyvov-balika-fit-55.html>

Pozitívne vplyvy

Návrh zákona zabezpečí efektívnejšie plnenie klimatických a energetických politík a cieľov, čo bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie a ekonomiku a podnikateľské prostredie. Transformácia krajiny, ekonomiky a spoločnosti na menej závislú od fosílnych zdrojov a viac na obnoviteľných zdrojov bude znamenať viac odolnejšiu krajinu, ekonomiku a spoločnosť v budúcnosti voči rôznym negatívnym dopadom ako sú energetická závislosť na nepriateľských krajinách, budúce negatívne dopady zmeny klímy. To znamená, že naša krajina bude v budúcnosti viac samostatnejšia a konkurencieschopnejšia, pracovný trh a podnikateľské prostredie bude viac pripravené na moderné výzvy a krajina bude schopnejšia zabezpečiť blahobyt a čisté životné prostredie pre budúce generácie.

Negatívne vplyvy na rozpočet

Návrh zákona predpokladá aj negatívny vplyv na rozpočet. Môže sa zvýšiť administratíva záťaž v dôsledku nových povinností v zmysle zákona.

V tejto fáze sme odhadli náklady, ktoré by vznikli podnikateľským subjektom v súvislosti s plnením informačných povinností a sú uvedené v kalkulačke nákladov podnikateľského prostredia.

Financovanie aj dopad na verejné a súkromné financie bude možné určiť až pri predkladaní následných konkrétnych čiastkových sektorových klimatických plánov a pri ich implementácii. V následných stratégiách a legislatívnych návrhoch dotknutých rezortov budú podrobnejšie rozpracované opatrenia na základe zhodnotenia aktuálneho stavu v danom časovom období a v danej oblasti udržateľného rozvoja, ako aj trendy vývoja, ktoré budú smerovať k lepšiemu odhadu ekonomickej náročnosti a budú známe aj možnosti financovania.

Národný cieľ pre SR v sektoroch mimo EU ETS je stanovený na úrovni 22,7 % zníženia emisií do roku 2030 v porovnaní s rokom 2005. Podľa posledných údajov sme v roku 2018 znížili emisie v sektoroch mimo EU ETS o 9 % v porovnaní s rokom 2005 (rok 2005 bol upravený na základe posledného komplexného preskúmania údajov v roku 2020). Vzhľadom na vývoj emisií v týchto sektoroch za

posledné roky a vývoj politik a opatrení, predpokladáme, že pokiaľ sa dôrazne neprijmú nové opatrenia v týchto sektoroch, nebude to inak ani v blízkej budúcnosti.

Z tohto dôvodu tiež predpokladáme, že v budúcnosti sa dajú očakávať výdavky na nákup ročne pridelených emisných kvót (AEA), a tým narást výdavkov z rozpočtu verejnej správy. V súčasnosti nie je možné kvantifikovať ani približne odhadnúť výšku vyššie spomenutých výdavkov, a to z dôvodu, že cena AEA nie je známa. Nie je možné určiť ani približnú cenu, vzhľadom na to, že nie sú dostupné žiadne historické údaje ani súčasné trhové ceny týchto AEA jednotiek a nakoľko stanovenie množstva AEA pre členské štáty patrilo pod rozhodnutie o spoločnom úsilí (ESD, 406/2009), kde boli stanovené nižšie emisné ciele, bol každoročný nadbytok týchto kvót. Jediným členským štátom, ktorý mal nedostatok AEA, bola Malta, tá v roku 2020 získala AEA od Bulharska, ale údaje o tomto prevode AEA nie sú známe.

Pre obdobie rokov 2023 až 2025 bude výpočet AEA aktualizovaný podľa hodnoty národného cieľa pre SR, ktorý sa prijme nariadením ESR – uvedené predstavuje redukciu emisií skleníkových plynov – 22,7. Pre obdobie rokov 2026 – 2030 sa budú AEA vypočítavať obdobnou metódou, ale trajektória bude závisieť od priemeru emisií rokov 2021-2023 (nie 2016-2018 ako do roku 2025), ak predpokladáme, že by sa výrazne nemenili hodnoty, potom to znamená 19 216 043 AEA v roku 2026, 18 883 280 AEA v roku 2027, 18 550 517 AEA v roku 2028, 18 217 754 AEA v roku 2029 a 17 884 988 AEA v roku 2030. Overené emisie v sektoroch patriacich do nariadenia ESR v roku 2019 predstavovali 20 087 964 tCO₂ekv.

Na základe vyššie uvedeného by nám mali v roku 2030 chýbať AEA vo výške (20 087 964 – 17 884 988 tj 2 202 976 tCO₂ekv). Vzhľadom na nedostatok AEA sa dá predpokladať nárast ceny AEA, ktorá sa môže pohybovať v rozmedzí od 3 – 100€.

Podľa návrhu zákona Rada pre klimatickú zodpovednosť vydáva stanovisko k verejným investíciám ktoré presahujúci sumu 5 miliónov eur, okrem investícií financovaných podľa osobitných predpisov, ktoré sú špecifikované v návrhu zákona a v dôvodovej správe k zákonu. Stanovisko sa bude týkať vplyvov takýchto investícií na klimatické politiky a na plnenie cieľov tohto zákona. Posudzovanie týchto investícií bude zabezpečovať MŽP SR (Inštitút environmentálnej politiky – IEP), preto vzniknú výdavky, ktoré sú samostatne kvantifikované v doložke vplyvov na rozpočet verejnej správy.

Ďalšie negatívne vplyvy.

V rámci plnenia cieľov znižovania emisií skleníkových plynov v sektoroch mimo EU ETS vznikajú členským štátom výdavky zo štátneho rozpočtu. Vo všeobecnosti sa predpokladá, že zvýšenie národného redukčného cieľa emisií skleníkových plynov v nariadení ESR do roku 2030 spôsobí dodatočné navýšenie nákladov, kvôli potrebe prijatia dodatočných sektorových opatrení, bez ktorých nebude možné daný záväzok naplniť. V tejto fáze legislatívneho procesu však nie je možné konkrétne vyčíslit' vplyv na rozpočet verejnej správy.

V materiáli nie je možné aktuálne vyčíslit' dopady na rozpočty obcí a samosprávnych krajov. Predpokladáme, že dopady budú minimálne vo výške 10 násobku vyčíslených dopadov na úrovni štátu, vzhľadom k tomu, že bude potrebné vybudovať technické a personálne podmienky tak na úrovni VUC ako aj minimálne na úrovni okresných miest, aby bolo možné zámer zákona naplniť.

Zároveň na elimináciu negatívnych vplyvov je možné využiť rôzne finančné zdroje a mechanizmy:

Finančné nástroje pre mestá a obce: Environmentálny fond,

Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov – činnosť L

Tento dotačný program je financovaný prostredníctvom Environmentálneho fondu z výnosov z predaja emisných kvót formou dražby, ktoré sú jedným zo zdrojov príjmov Environmentálneho fondu. V pripravovanej novele zákona č. 414/2012 o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov MŽP SR navrhujem navýšiť využiteľný

podiel z výnosov z predaja emisných kvót (aktuálne je to 30% z ročného výnosu z predaja emisných kvót). Táto zmena umožní lepšiu predvídateľnosť investícií a lepšie plánovanie nakladania s prostriedkami Environmentálneho fondu. Príjmy Environmentálneho fondu budú spätne využité na investície, ktoré prispievajú k znižovaniu emisií skleníkových plynov. Týmto ustanovením sa sleduje aj naplnenie ustanovenia smernice ETS, že minimálne 50% výnosov by sa malo použiť na znižovanie emisií a zmierňovanie dôsledkov zmeny klímy, či už na národnej úrovni alebo prostredníctvom pomoci rozvojovým štátom.

Environmentálny fond zverejnil najnovšiu výzvu v januári 2023 a otvorená bude po dobu dvoch mesiacov. Výška dotácie na jeden projekt môže dosiahnuť maximálne 400 000 eur. a pokryť najviac 95 % oprávnených nákladov. Žiadateľ tak musí z vlastných zdrojov spolufinancovať aspoň 5 % nákladov. V rámci projektu je možné realizovať jednu alebo i viac tzv. hlavných aktivít (zateplenie obvodových stien a plášťa budovy, zateplenie alebo výmena strechy, výmena otvorových výplní, akými sú okná či dvere, zateplenie najnižšieho a najvyššieho podlažia budovy). Jedine v prípade realizácie hlavných aktivít je možné realizovať podaktivity (napr.: modernizácia/výmena zdroja tepla (aj s využitím obnoviteľných zdrojov energie, okrem biomasy v oblastiach riadenia kvality ovzdušia) a pridružených rozvodov tepla a/alebo teplej vody; aplikácia inovatívnych technológií na využitie odpadného tepla, ochladzovanie a cirkuláciu vzduchu; opatrenia zabraňujúce prehrievaniu budov; prvky na zachytávanie dažďovej vody a jej využitie na ochladzovanie vonkajšieho okolia budovy na pozemku vo vlastníctve žiadateľa; výsadba stromov v okolí budovy na pozemku vo vlastníctve žiadateľa, ktoré budú po vyrastení tieniť fasádu budovy a tým budú znižovať spotrebu energie na chladenie.

Z rozpočtu Environmentálneho fondu boli za oblasť zateplovania verejných budov podporené projekty za ostatné 3 rozpočtové roky vo výške priemerne 19 mil. Eur ročne. Finálna alokácia na rozpočtový rok 2022 sa odvíja od rozhodnutia o financovaní ostatných oblastí podpory a od ostatných požiadaviek súvisiacich s novými oblasťami podpory (ako napr. financovanie národných parkov) a bude známa v najbližšom čase.

Finančné nástroje určené pre podnikateľský sektor:

Environmentálny fond

Schéma štátnej pomoci – Kompenzácie nepriamych nákladov

Na pokrytie priamych nákladov na emisie CO₂ môžu členské štáty EÚ poskytnúť štátnu pomoc niektorým priemyselným odvetviam s veľkou spotrebou elektriny ako kompenzáciu nepriamych nákladov na emisie CO₂, t. j. nákladov vyplývajúcich zo zvýšených cien elektriny preto, že výrobcovia elektriny prenášajú náklady na nákup emisných kvót na odberateľov.

Kompenzácie nepriamych nákladov na emisie CO₂ na úrovni EÚ upravujú usmernenia o štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami v Únii (EU ETS). Pre obdobie rokov 2021 – 2030 boli dňa 21. septembra 2020 prijaté nové (revidované) usmernenia.

Kompenzácie nepriamych nákladov v SR – aktuálny stav

System poskytovania kompenzácie nepriamych nákladov na emisie CO₂ v SR je upravený „Schémou štátnej pomoci pre podniky v odvetviach a pododvetviach, v prípade ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov emisných kvót v rámci EU ETS do cien elektrickej energie“ (ďalej len „schéma na kompenzácie“).

Možnosť kompenzácie nepriamych nákladov pre niektoré podniky podľa schémy na kompenzácie vyplýva z národnej legislatívy (zákon o obchodovaní s emisnými kvótami). V Slovenskej republike je na pomoc na kompenzácie oprávnených približne 14 priemyselných subjektov.

Finančné prostriedky pochádzajú z výnosov z predaja emisných kvót v dražbách, ktoré sú príjmom Environmentálneho fondu..

Environmentálny fond ako poskytovateľ štátnej pomoci v spolupráci s MŽP SR a v súlade so schémou na kompenzácie v rokoch 2017 až 2021 zverejnil výzvy na predloženie žiadosti o kompenzáciu nepriamych nákladov na emisie CO₂ za roky 2016 až 2020 (pomoc sa poskytuje za predchádzajúci rok) s výškou disponibilných prostriedkov 41 mil. EUR za spomenuté roky. (detaily vid' v tabuľke nižšie).

Kompenzácia nepriamych nákladov vzniknutých v rokoch 2016 - 2020								Spolu za žiadateľa
Názov žiadateľa	Kraj	NACE	Zmluvná suma (EUR)					
			2016	2017	2018	2019	2020	
Slovalco, a.s.	BB	27.42	6 215 824,35	5 386 184,90	2 747 763,86	1 812 259,06	4 983 457,49	21 145 489,66
Mondi SCP, a.s.	ZA	21.12	-	1 097 931,05	560 109,86	369 414,63	1 015 838,26	3 043 293,80
Metsa Tissue Slovakia s.r.o.	ZA	21.12	-	219 717,63	112 089,01	73 138,24	201 119,88	606 064,76
Duslo, a. s.	NT	24.15	-	-	898 496,98	592 600,09	1 629 566,87	3 120 663,94
U. S. Steel Košice, s.r.o.	KE	27.10	429431,42	372 114,29	189 834,22	125 203,18	344 291,14	1 460 874,25
SLOVNAFT, a.s.	BA		1 681 118,58	1 456 736,07	743 154,35	490 144,98	1 347 815,06	5 718 969,04
Železiarne Podbrezová a.s.	BB	27.22	385 021,57	333 631,92	170 202,42	112 255,24	308 686,11	1 309 797,26
		27.10						
OFZ, a.s.	ZA	27.10	1 288 604,08	1 133 684,14	578 349,30	381 444,27	1 048 918,08	4 430 999,87
SHP Harmanec, a.s.	BB	21.12	-	-	-	31 163,62	85 827,76	116 991,38
SHP SLAVOŠOVCE, a.s.	KE	21.12	-	-	-	12 376,69	34 479,35	46 856,04
Spolu za daný rok		27.42	10 000 000,00	10 000 000,00	6 000 000,00	4 000 000,00	11 000 000,00	41 000 000,00
Rok			2016	2017	2018	2019	2020	Výnosy spolu (2016-2020)
Výnos z dražieb pre SR (EUR)			64 982 197,76	86 977 405,53	229 584 845,34	244 446 828,48	241 826 256,68	867 817 533,78
% poskytnutých kompenzácií na výnosoch v danom roku (%)			15,39	11,50	2,61	1,64	4,55	

Schéma štátnej pomoci pre oblasť teplárenstva (149,5 mil. EUR pre rok 2022), ktorá je zacielená na zlepšenie energetickej efektívnosti, modernizáciu energetických systémov vrátane rozvodov tepla na centralizované zásobovanie teplom alebo chladom (CZT), do uskladňovania energie a smart riešení pre rozvody tepla, na zvýšenie podielu elektriny a tepla vyrobeného zariadeniami na vysoko účinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla (VÚ KVET) (ďalej len „schéma pre teplárenstvo“). Indikatívna výška výdavkov plánovaných v rámci tejto schémy pre obdobie 2021 - 2030 je 1 mld. EUR. Znenie schémy: <https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=2892954>

Dňa 27. júla 2022 bola zverejnená výzva pre teplárenstvo pripravená v rámci schémy pre teplárenstvo.. Viac detailov ohľadne výzvy je k dispozícii na webovom sídle Environmentálneho fondu na nasledovnom linku: <https://envirofond.sk/modernizacny-fond/>.

Schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu

Na jeseň 2022 boli Európskou komisiou a Európskou investičnou bankou schválené dve schémy štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu. Schémy budú financované z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti K4 (POO) a Modernizačného fondu (MoF).

Zámerom schémy je prispieť k zníženiu emisie skleníkových plynov prostredníctvom podpory projektov na dekarbonizáciu priemyslu, ktoré povedú k úsporám primárnej energie, zníženiu konečnej spotreby energie a zavedú používanie vyspelých environmentálnych technológií do priemyselnej výroby, čím sa priamo podporuje dosiahnutie národných, európskych ako aj globálnych klimatických cieľov podľa Parížskej dohody.

Cieľom schém je prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov prostredníctvom podpory projektov na dekarbonizáciu priemyslu pod systémom obchodovania s emisiami skleníkových plynov (EU ETS).

V rámci schéma z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti (komponent 4) bude poskytnutá pomoc vo výške 357 343 413,00 Euro.

Schéma z prostriedkov Modernizačného fondu má predpokladaný rozpočet na obdobie rokov na obdobie rokov 2022 – 2030 nastavený na 750 000 000 EUR.

Znenie schém na dekarbonizáciu priemyslu je dostupné na:

1.
<https://obchodnyvestnik.justice.gov.sk/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=3550458&csrt=2384708614519771708>

2.

<https://obchodnyvestnik.justice.gov.sk/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=3550458&csrt=2384708614519771708>

Schéma štátnej pomoci pre podporu výroby elektriny z OZE (20 mil. EUR pre rok 2022) je zameraná na podporu investícií do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) s cieľom zvýšenia podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe v SR. Poskytovateľom pomoci v rámci schémy je MŽP SR a vykonávateľom schémy je MH SR. Odhadovaný priemerný ročný objem finančných prostriedkov z MoF na realizáciu tejto schémy je 40 mil. EUR. Indikatívna výška výdavkov plánovaných v rámci tejto schémy pre obdobie 2021 - 2030 je 400 mil. EUR. Znenie schémy – dostupné online:

<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=2892958>

Ďalšie finančné nástroje (podporné mechanizmy):

Viacročný finančný rámec 2021-2027

V investičnom pláne Európskej zelenej dohody z roku 2020 sa požadujú zelené investície (verejné i súkromné) vo výške 1 bilión EUR do roku 2030. VFR na roky 2021 – 2027 a nástroj NextGenerationEU zmobilizujú na podporu obnovy po pandémie COVID-19 a dlhodobých priorit EÚ vrátane ochrany životného prostredia 2,018 bilióna EUR (v bežných cenách)¹. Na základe prísahy „nespôsobovať škodu“ uvedenej v Európskej zelenej dohode a medziinštitucionálnej dohody o VFR na roky 2021 – 2027² bude 30 % rozpočtu EÚ podporovať úsilie v oblasti klímy a 7,5 % (od roku 2024) a 10 % (od roku 2026) sa vyčlení na podporu biodiverzity. Dosiahnutie týchto cieľov si vyžaduje

¹ Európska komisia, [Dlhodobý rozpočet EÚ na roky 2021 – 2027 a nástroj NextGenerationEU](#).

² [Medziinštitucionálna dohoda, Ú. v. EÚ L 433I](#).

zvýšené programovanie finančných zdrojov v oblasti biodiverzity, a to konkrétne v rámci politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 a spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) na roky 2023 – 2027.

Udržateľným financovaním sa výrazne zvyšuje transparentnosť environmentálnej udržateľnosti (cieľ podporovaný taxonómiou EÚ)³ a posilňujú sa požiadavky na nefinančné vykazovanie, uľahčuje sa emisia zelených dlhopisov (na základe normy EÚ pre zelené dlhopisy⁴). S pomocou obnovenej stratégie udržateľného financovania (2020)⁵ sa zvýšia toky investícií do klímy a životného prostredia. V prípade podpory financovania adaptácie na zmenu klímy môže nová stratégia pre adaptáciu na zmenu klímy uľahčiť vyriešenie nedostatkov v poistnej ochrane v prípade nepoistených udalostí súvisiacich s klímou. EIB do roku 2025 zosúladí 50 % svojich úverov s klímou a so životným prostredím⁶ s príspevkom vo výške 250 miliárd EUR na investičný plán Európskej zelenej dohody do roku 2027.

V tabuľke sa uvádza prehľad fondov EÚ osobitne vyčlenených pre Slovensko na obdobie 2021 – 2027. Tieto fondy sú doplnené aj ďalšími programami financovania z prostriedkov EÚ, ktoré sú k dispozícii všetkým členským štátom.

Tabuľka: Kľúčové fondy EÚ pridelené Slovensku (v bežných cenách), 2021 – 2027

Nástroj	Finančné prostriedky pridelené krajine (v mil. EUR)
Politika súdržnosti	Spolu: 12 358,1⁷
EFRR	8 117,4
KF	1 613,0 ⁸
ESF+	2 404,4
EÚS (EFRR)	223,3 ⁹
Fond na spravodlivú transformáciu	458,9¹⁰
EPFRV/rozvoj vidieka v rámci strategických plánov SPP na roky 2023 – 2027 ¹¹	1 295,4¹²
Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF)	15,2¹³
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti 2021 – 2026 ¹⁴	6 328,6¹⁵ (granty)

³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

⁴ [Norma EÚ pre zelené dlhopisy](#) – 2021/0191 (COD).

⁵ COM(2021) 390 final – Európska komisia, Stratégia financovania prechodu na udržateľné hospodárstvo.

⁶ Plán EIB pre klimatickú banku 2021 – 2025, november 2020.

⁷ Európska komisia, [Pridelenie rozpočtových prostriedkov EÚ z politiky súdržnosti 2021 – 2027](#).

⁸ Presun do Nástroja na prepájanie Európy (Doprava) nie je zahrnutý.

⁹ Počiatočné pridelenie prostriedkov z programu Interreg na členský štát vrátane nadnárodnej a cezhraničnej spolupráce EÚS.

¹⁰ Európska komisia, [Pridelenie rozpočtových prostriedkov EÚ z politiky súdržnosti 2021 – 2027](#).

¹¹ Európska komisia, [Strategické plány SPP](#).

¹² [Príloha XI k nariadeniu \(EÚ\) 2021/2115](#).

¹³ [Príloha V k nariadeniu \(EÚ\) 2021/1139](#).

¹⁴ Samotné reformy a investície v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa musia implementovať do 31. decembra 2026.

¹⁵ [Vykonávacie rozhodnutie Rady, FIN 517](#).

Národný plán obnovy a odolnosti Slovenska reaguje na naliehavú potrebu podporiť výraznú obnovu a pripraviť krajinu na budúcnosť. Reformy a investície v pláne pomôžu Slovensku stať sa udržateľnejším, odolnejším a lepšie pripraveným na výzvy a príležitosti spojené so zelenou a s digitálnou transformáciou. Na tento účel plán pozostáva z piatich kľúčových oblastí politiky (zelená ekonomika, vzdelávanie, výskum a inovácie, zdravie a verejná správa a digitalizácia) s 18 komponentmi.. Na opatrenia sa vyčlení podpora vo výške 6,3 miliardy EUR v podobe grantov. Približne 43 % plánu podporí ciele v oblasti klímy¹⁶ tj 2,73 mld. eur¹⁷. Presahuje to 37 % cieľ Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti klímy. Pokiaľ ide o zelenú ekonomiku, plán odráža záväzok v oblasti klímy a predstavuje významné príspevky k zelenej transformácii a ambicióznemu cieľu zníženia emisií skleníkových plynov o 55 % do roku 2030 a k celkovému cieľu dosiahnutia uhlíkovej neutrality EÚ do roku 2050¹⁸.

Kľúčové opatrenia zelenej ekonomiky, na ktorú je alokovaných 2,301 mld. Eur sú:

- **232 mil. eur na obnoviteľné zdroje energie a energetickú infraštruktúru.**
- **741 miliónov eur na obnovu budov.**
- **1 368 miliónov EUR do dekarbonizácie priemyslu** na zlepšenia energetickej účinnosti a zavádzanie inovačných technológií.
- **801 miliónov EUR do udržateľnej dopravy** na podporu zavádzania približne 3 000 nabíjajúcich staníc pre alternatívne palivá, modernizácie železníc a 200 km novej cyklistickej infraštruktúry. Tieto investície sa ďalej posilnia komplexnou reformou, ktorou sa vytvoria integrované systémy verejnej dopravy v šiestich regiónoch.
- **159 miliónov EUR na opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy** týkajúcu sa reformy v oblasti ochrany prírody, hospodárenia s vodami a krajinného plánovania na zachovanie biodiverzity. Investície povedú k renaturácii 90 km vodných tokov a podpore udržateľnejšieho miestneho hospodárstva.

Plán sa má realizovať za niekoľkých podmienok s cieľom zaistiť uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“. Napríklad nie sú oprávnené žiadne investície do kotlov na biomasu a výstavby nových malých vodných elektrární, kým modernizácia existujúcich vodných elektrární je spojená s podrobnou kontrolou dodržiavania environmentálnych právnych predpisov¹⁹.

Programové obdobie 2021 - 2027

Pokiaľ ide o pridelenie prostriedkov na jednotlivé ciele politiky počas programového obdobia 2021 – 2027, Slovensko v zmysle schválenej partnerskej dohody²⁰ a vykonávacieho rozhodnutia Komisie z 18.7.2022, ktorým sa schvaľuje partnerská dohoda so Slovenskou republikou uvádza, že predbežná cieľová hodnota príspevku na opatrenia v oblasti klímy pre Slovensko je stanovená na 31% jeho celkovej alokácie z EFRR a 43% jeho celkovej alokácie z Kohézneho fondu.

¹⁶ <https://www.planobnovy.sk/>

¹⁷ <https://www.minzp.sk/poo/>

¹⁸ https://www.planobnovy.sk/site/assets/files/1/celex_52021sc0161_sk_txt_hodnotenie_planu_obnovy_sk.pdf

¹⁹ [Pracovný dokument útvarov Komisie: Analýza plánu obnovy a odolnosti Slovenska | Európska komisia \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/eip/eip-slovakia/working-document-shaping-commission-analysis-recovery-resilience-slovakia-european-commission)

²⁰ <https://www.eurofondy.gov.sk/programove-obdobie-2021-27/dokumenty/index.html>

V prípade cieľa politiky 2 – zelenšia nízkouhlíková Európa je cieľom podporiť dosiahnutie národných energetických a klimatických cieľov uvedených v integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne (ďalej iba) INEKP ako aj ambicióznejších cieľov podľa balíka “Fit for 55”. Zahŕňa to zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch a zlepšenie energetickej hospodárnosti budov (verejných budov a bytových domov), keďže budovy spolu s priemyslom predstavujú najvyšší potenciál úspor energie. Tam, kde je to relevantné a realizovateľné, bude súčasťou obnovy aj inštalácia OZE a uplatnenie prvkov na ochranu biodiverzity a zelenej infraštruktúry na podporu adaptácie na zmenu klímy. Dôležitým predpokladom dosahovania energetických cieľov je rozvoj udržateľnej regionálnej a lokálnej energetiky a uplatňovanie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti.

Do podpory do energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov sa čakávajú nasledujúce výsledky:

- príspevok k zníženiu primárnej energetickej spotreby o približne 230 GWh a k plneniu cieľov v oblasti energetickej efektívnosti uvedených v INEKP a príspevok k zníženiu emisií skleníkových plynov približne o 50 600 ton k plneniu cieľov stanovených v Nízkouhlíkovej stratégii rozvoja SR do roku 2030;
- vytvorenie siete energetických centier a posilnenie energetického manažmentu samospráv s cieľom optimalizovať energetickú potrebu a spotrebu, vrátane zvyšovania informovanosti v oblasti energetickej efektívnosti;
- zníženie energetickej náročnosti v podnikoch, prioritne v MSP, realizáciou energeticky efektívnych opatrení v oblastiach spotreby: budovy, technológie a doprava;
- rozšírenie vysoko energeticky efektívneho fondu budov do roku 2030 a jeho postupná dekarbonizácia;
- zníženie konečnej energetickej spotreby v budovách uplatňovaním princípu prvoradosti energetickej efektívnosti, čím sa prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov;
- zlepšenie tepelnotechnických vlastností budov, ktoré vedie k zlepšeniu podmienok zdravej klímy vo vnútornom prostredí, vyššej úrovni pohody a pohodlia a zlepšeniu zdravia užívateľov.

V prípade podpory energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené sú očakávané výsledky:

- celkový príspevok k zvýšeniu podielu OZE na Slovensko o približne 300 MW;
- vyššia miera využívania OZE v podnikoch a domácnostiach;
- znižovanie využívania fosílnych palív prostredníctvom zvyšovania podielu OZE v systémoch zásobovania teplom a chladom, vrátane využívania biometánu a zeleného vodíka;
- zvýšenie podielu OZE v individuálnom vykurovaní a chladení;
- zvýšenie využívania OZE v prostredí energetických spoločností a aktívnych odberateľov;
- vytvorenie podmienok pre využívanie geotermálnej energie na energetické účely;
- urýchlenie prechodu na nákladovo efektívny, udržateľný a bezpečný systém zásobovania energiou, znižovanie emisií skleníkových plynov o približne 105 000 ton/rok a zlepšovanie kvality ovzdušia.

V prípade vývoja inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-e) sa očakávajú nasledujúce výsledky:

- efektívne využívanie zdrojov a kapacít na uskladnenie prepojených so sústavou;
- väčšia integrácia obnoviteľných zdrojov energie do distribučných sústav, zlepšenie plánovania dopytu a ponuky na miestnej úrovni;
- znižovanie strát pri distribúcii elektriny;
- zavedenie štandardizovaných riešení pre inteligentné distribučné sústavy a skladovanie.

V prípade podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility sa očakávajú nasledujúce výsledky:

- zvýšenie prístupnosti a atraktivity verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšenia podielu verejnej osobnej dopravy na deľbe prepravnej práce a zníženie podielu individuálnej automobilovej dopravy,
- zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie vo veľkých aglomeráciách (zníženie hlukovej záťaže, vibrácií, prašnosti a produkcie emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov),
- zlepšenie kvality služieb poskytovaných dráhovou mestskou hromadnou dopravou (MHD),
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry a vytvorenie predpokladov pre zavedenie komplexných zmien v organizácii verejnej dopravy v sídlach,
- zabezpečenie bezpečnej a kvalitnej cyklo dopravnej infraštruktúry vrátane jej integrácie s verejnou osobnou dopravou,
- zvýšený podiel cyklistickej a inej nemotorovej dopravy na celkovej deľbe prepravnej práce.

Najviac prostriedkov (4,2 miliardy EUR) sa prideliť na cieľ politiky č. 2 „Zelenšia nízkouhlíková Európa“, za ktorým nasleduje cieľ politiky č. 4 „Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa“ (3,25 miliardy EUR) a cieľ politiky č. 3 „Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility“ (2 miliardy EUR). Návrh sa vzťahuje na všetky relevantné odvetvia životného prostredia, a to najmä v rámci cieľa politiky č. 2, ktorý zahŕňa tri politické priority: energetická efektívnosť a dekarbonizácia; životné prostredie a udržateľná mestská mobilita.

V rámci nástroja NextGenerationEU Komisia do roku 2026 vydá zelené dlhopisy EÚ v hodnote až 250 miliárd EUR (jedna tretina celkovej sumy NextGenerationEU), ktoré budú v súlade so všeobecným duchom zásady „výrazne nenarušiť“, nebudú však podliehať v súčasnosti vypracovávaným delegovaným aktom týkajúcim sa taxonómie EÚ ani nebudú plne v súlade s navrhovanou normou EÚ pre zelené dlhopisy.

Okrem fondov EÚ osobitne vyčlenených pre Slovensko v období 2021 – 2027 existujú aj programy financovania otvorené pre všetky členské štáty. Patrí medzi ne program LIFE²¹ (5,4 miliardy EUR), Horizont Európa (95,5 miliardy EUR)²², Nástroj na prepájanie Európy (NPE)²³ (33,7 miliardy EUR)²⁴

²¹ Európska komisia, [Program LIFE](#).

²² Európska komisia, [Viacročný finančný rámec 2021 – 2027 \(v záväzkoch\) – bežné ceny](#).

²³ NPE (Doprava) zahŕňa aj 11,3 miliardy EUR presunutých z Kohézneho fondu. 30 % presunutej sumy sa sprístupní na základe súťaže všetkým členským štátom, ktoré sú oprávnené čerpať prostriedky z Kohézneho fondu. Zvyšných 70 % bude zodpovedať celkovým vnútroštátnym rozpočtovým prostriedkom do 31. decembra 2023. Všetky sumy v rámci celkových vnútroštátnych rozpočtových prostriedkov, ktoré sa do uvedeného dátumu nepoužijú, sa poskytnú na podporu všetkých členských štátov Kohézneho fondu.

²⁴ [Nariadenie \(EÚ\) 2021/1153](#).

alebo fondy, ktoré sa majú mobilizovať v rámci Programu InvestEU²⁵. Budú takisto podporovať zelenú transformáciu vrátane výskumných a inovačných činností v oblasti ochrany životného prostredia (Horizont Európa)²⁶, čistej dopravy a energie (NPE)²⁷ alebo udržateľnej infraštruktúry (InvestEU)²⁸.

Sociálne dopady budú môcť byť kompenzované aj novým **Sociálno-klimatickým fondom (SKF)**.

Nariadenie EÚ, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond, je súčasťou balíka legislatívnych návrhov Fit-for-55. SKF je navrhnutý na obdobie rokov 2027 – 2032. Jeho cieľom je zmiernenie vplyvov na zraniteľné domácnosti a zraniteľných používateľov dopravy po zavedení podsystemu pre obchodovanie s emisnými kvótami pre sektory budov a cestnej dopravy (ETS 2). Členské štáty môžu použiť alokáciu na investície v oblasti zvýšenia energetickej efektívnosti budov, dekarbonizácie systémov vykurovania a chladenia budov vrátane integrácie obnoviteľných zdrojov energie, ako aj na poskytnutie lepšieho prístupu k mobilite a doprave s nulovými a nízkymi emisiami, napr. zavádzaním alternatívnych pohonov (napr. LPG, CNG, vodík, biopalív) alebo na priamu finančnú podporu.

Alokácia pre Slovensko je vo výške 1,5 mld. eur (plnený bude zo starého ako aj nového systému obchodovania- ETS+ETS2) pre obdobie 2027-2032 (pozn. rok 2026 bude slúžiť na refinancovanie, oficiálne fond začne fungovať od 2027). Tieto zdroje EÚ budú navýšené o 25% cez povinné spolufinancovanie zo strany štátu, ktoré má byť zabezpečené primárne z dodatočných národných výnosov z emisných kvót. Celkový objem investícií z fondu pre Slovensko tak bude 1,875 mld. eur. Pre Slovensko je dôležité zachovanie výhodného alokačného kľúča pre SK na úrovni 2,36% (oproti odvodu na úrovni 0,9%), vďaka európskej re-distribúcii zdrojov tak Slovensko z fondu získa oveľa viac ako do neho odvedie zo svojich výnosov z ETS, zachovanie oprávnenosti technickej asistencie priamo z fondu vo výške 2,5% a že sa ročná výška podpory sa nezmení aj keď sa celková dĺžka fondu skrátila o rok v porovnaní s návrhom EK.

V rámci existujúcich finančných zdrojov pre domácnosti, a samotné obyvateľstvo sú určené nasledujúce schémy podpory:

Národný program „Zelená domácnostiam“

V prípade NP Zelená domácnostiam je rozšírenie jeho podpory aj do Bratislavského samosprávneho kraja obmedzené EU zdrojmi, ktoré sú tvorené Európskym fondom regionálneho rozvoja (ERDF), prostredníctvom ktorého je možné podporiť len menej rozvinuté regióny Slovenska.

Širšia podpora v rámci inovácie NP Zelená domácnostiam sa však chystá v novom programovom období 2021 – 2027 z Programu Slovensko. V Programe Slovensko, ktorý sa momentálne pripravuje, je vyčlenených na zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie ďalších vyše 100 miliónov eur. Časť prostriedkov budú môcť využiť aj domácnosti z Bratislavského samosprávneho kraja. V oboch prípadoch (v súčasnom NP Zelená domácnostiam aj v tom pripravovanom) je podpora inštalácie OZE podmienená požiadavkami na energetickú efektívnosť rodinného/ bytového domu.,

²⁵ Očakáva sa, že v rámci Fondu InvestEU sa zmobilizujú investície vo výške viac ako 372 miliárd EUR prostredníctvom záruky poskytnutej z rozpočtu EÚ vo výške 26,2 miliardy EUR na krytie investícií finančných partnerov, ako je skupina Európskej investičnej banky (EIB) a iné subjekty.

²⁶ Európska komisia, [Horizont Európa](#).

²⁷ Európska komisia, [Nástroj na prepájanie Európy](#).

²⁸ Európska únia, [InvestEU](#).

V apríli tohto roku SIEA spustila už tretie pokračovanie projektu Zelená domácnostiam. V máji tohto roku domácnosti mohli požiadať o poukážky na inštaláciu tepelných čerpadiel a kotlov na biomasu z projektu Zelená domácnostiam, zároveň sa predĺžila ich platnosť, do konca roka 2022, tak aby mali zhotovitelia mali dostatok času na zabezpečenie inštalácie zariadení a zaslanie žiadosti SIEA o preplatenie poukážky.

Podľa zverejnených informácií o poukážky z projektu Zelená domácnostiam k 17.1.2023 celkový počet podporených inštalácií od roku 2015 bolo podporených 44 526 inštalácií v rodinných domoch formou preplatenia poukážky (Fotovoltaický panel(9 955), Slniečny kolektor (13 492), Kotol na biomasu (6 412), Tepelné čerpadlo (14 667).

Projekt „Obnov domov“

Ministerstvo životného prostredia podporuje dlhodobý program renovácie rodinných domov financovaný prostredníctvom Plánu obnovy. Tento dlhodobý program renovácie rodinných domov prispeje k obnove slovenského vidieka, k ochrane pred nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy. Taktiež sme presvedčení, že realizáciou opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov sa zníži spotreba energie v rodinných domoch.

Tento projekt je súčasťou Plánu obnovy a odolnosti (komponent 2) a realizuje ho Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), ktorá patrí pod Ministerstvo životného prostredia SR. Cieľom tohto programu je obnoviť minimálne 30 000 rodinných domov do júna 2026.

Podpora prostredníctvom tohto projektu je zameraná na už zrealizované obnovy rodinných domov postavených pred rokom 2013. Investícia je zameraná na vlastníkov starších rodinných domov, umožňuje financovať tradičné opatrenia na úsporu energie (napr. tepelná izolácia, výmena okien, výmena neefektívnych zdrojov tepla alebo osadenie nových zariadení využívajúcich OZE) a opatrenia na podporu adaptácie na zmenu klímy (napr. vegetačné strechy). Žiadateľ musí doložiť splnenie úspory energií min. 30%. S cieľom mobilizovať komplexnú a zelenú obnovu, schéma zahŕňa kombináciu povinnej a nep povinnej časti. Dosiahnuté úspory energie obnovy rodinného domu sa budú overovať najmä prostredníctvom energetických certifikátov. Investičné opatrenia súvisiace s obnovou budov musia byť v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z princípu „výrazne nenarušiť“ a to vrátane predchádzania vzniku stavebného a demolačného odpadu a ich recyklácie. Špecifické požiadavky sa týkajú aj systému výmeny kotlov. Výmena za plynový kondenzačný kotol je možná len vtedy, ak je súčasťou komplexnej renovácie, predstavuje malú časť celkovej obnovy a spĺňa najvyššie kritéria energetickej efektívnosti (trieda A). Dostupné online: www.obnovdom.sk

11. Kontakt na spracovateľa

Uved'te údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
 Sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia
 Odbor politiky znižovania emisií skleníkových plynov
 Námestie Ľudovíta Štúra 1
 812 35 Bratislava

Ing. Ivan Rodina, e-mail: Ivan.Rodina@enviro.gov.sk tel.č.: 02/59562460

Mgr. Mário Gnida, e-mail: Mario.Gnida@enviro.gov.sk tel.č.: 02/59562586

12. Zdroje

Uved'te zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri príprave materiálu a vypracovávaní doložky, analýz vplyvov vychádzali. V prípade nedostupnosti potrebných dát pre spracovanie relevantných analýz vybraných vplyvov, uved'te danú skutočnosť.

Návrh zákona korešponduje s legislatívnymi opatreniami Európskej Únie tzv. balík „Fit for 55“, ktorým sa reviduje legislatíva v oblasti klímy, energetiky a dopravy. Inštitút environmentálnej politiky v spolupráci s analytickými jednotkami ostatných rezortov pripravil analýzu, vrátane makroekonomických dopadov tohto balíka. Zverejnená analýza slúžila ako interný podklad pre vládu SR pre tvorbu stanovísk k jednotlivým návrhom smerníc

<https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/analiza-vplyvov-balika-fit-55.html>

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 310/2022
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

Súhlasné

Súhlasné s návrhom na
dopracovanie

Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia žiada predkladateľa doplniť Doložku v časti 8. Preskúmanie účelnosti.

Odôvodnenie: V zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, je potrebné, aby predkladateľ v tejto časti uviedol termín, po ktorom by malo dôjsť k preskúmaniu navrhovaných zmien a kritériá (indikátory), na základe ktorých sa prieskum zrealizuje a ktoré si stanoví predkladateľ podľa charakteru upravovanej problematiky.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná. V doložke vplyvov v bode 8 bol doplnený termín preskúmania účelnosti v roku 2029, ktorý je v súlade s nariadením EP a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy), z ktorého vychádza návrh zákona.

Kritérium preskúmania bude posúdenie úsilia vynaloženého na dosiahnutie klimatických cieľov stanovených v návrhu zákona.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov, ako aj v ďalších častiach materiálu sa uvádza, že predmetný návrh zákona bude mať pozitívne a negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, pričom predkladateľ v bode 9 doložky vybraných vplyvov neoznačil rozpočtovú zabezpečenosť identifikovaných negatívnych vplyvov na rozpočet verejnej správy. Komisia upozorňuje, že doložku vybraných vplyvov je potrebné vypracovať podľa aktuálne platného znenia Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, podľa ktorého sa v bode 9. v rámci vplyvov na rozpočet verejnej správy uvádzajú aj vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná. V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy – vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov nie je možné v tomto štádiu legislatívneho procesu vyčíslieť. Vychádzali sme iba z expertného odhadu Únie miest Slovenska, podľa ktorého by sa náklady mali pohybovať vo výške niekoľko násobku nákladov štátnej správy. Personálne zabezpečenie úloh orgánmi samosprávy, ktoré vyplývajú z návrhu zákona budú zabezpečovať personálne kapacity regionálnych centier udržateľnej energetiky, ktorých financovanie a podpora vytvorenie týchto regionálnych centier udržateľnej energetiky je zabezpečené prostredníctvom opatrenia 2.1.3 v Programe Slovensko 2021-27, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28. 6. 2022.

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sú kvantifikované iba predpokladané výdavky MŽP SR vo vzťahu k zriadeniu Rady pre klimatickú zodpovednosť, a to v roku 2023 v sume 411 579 eur, z čoho 166 622 eur je rozpočtovo nekrytý vplyv a v rokoch 2024 až 2026 v sume 875 717 eur ročne, z

čoho 385 803 eur je rozpočtovo nekrytý vplyv. Predkladateľ uvádza, že výdavky na 10 zamestnancov sú rozpočtovo zabezpečené v rámci limitov ÚHP a MF SR ich môže uvoľniť.

Vzhľadom na to, že predmetný návrh zákona zakladá aj mnohé ďalšie významné negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy a dodržanie limitu verejných výdavkov, ktoré predkladateľ nekvantifikoval, Komisia žiada do analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy doplniť aj kvantifikácie vplyvov návrhu zákona na rozpočet verejnej správy, ktoré vyplývajú:

- z nových povinností uložených orgánom verejnej správy, napr. poskytovať informácie a súčinnosť MŽP SR alebo Slovenskému hydrometeorologickému ústavu pri plnení informačných povinností Slovenskej republiky súvisiacich s plnením záväzkov v oblasti riešenia zmeny klímy, ďalej prijímať a uskutočňovať politiky a opatrenia na plnenie klimatických cieľov podľa tohto návrhu zákona, či zvyšovať rozsah a kvalitu školského a celoživotného vzdelávania a výchovy a zabezpečovať školenia pre zvyšovanie povedomia verejnosti a zlepšenie prístupu verejnosti k informáciám o zmene klímy, čo bude mať za následok zvýšenie administratívnej záťaže dotknutých orgánov verejnej správy,
- z povinností uloženej vybraným ministerstvám (MH SR, MD SR, MPRV SR a MŽP SR) vypracovať a schváliť sektorové klimatické plány pre oblasti v ich pôsobnosti vrátane opatrení, ktorými sa zabezpečí dosiahnutie zákonných cieľov a následne ich vyhodnocovať a v prípade potreby prijímať dodatočné opatrenia, čo zvýši administratívnu záťaž dotknutých ministerstiev,
- zo zriadenia Národného inventarizačného systému a jeho správy, ktorú má zabezpečiť Slovenský hydrometeorologický ústav,

Vyjadrenie MŽP k prvým trom bodom:

*Návrh zákona nezavádza nové povinnosti orgánom štátnej správy nad rámec toho čo sa vykonáva už v súčasnosti a je to už zabezpečené. Slovenská republika plní informačné povinnosti od vstupu do EÚ resp. od pristúpenia k Dohovoru OSN o zmene klímy. Za týmto účelom bol ešte v roku 2007 vytvorený informačný systém, ktorý obsahuje niekoľko informačných systémov, procesov, podprocesov a existujúcich kapacít od svojho oficiálneho založenia (v rámci štruktúry SHMÚ, ako aj externých organizácií a expertov). V návrhu zákona uvedený Národný inventarizačný systém **nie je nový**, ale súvisí s transformáciou systému z roku 2007 na nové podmienky súvisiace so zmenou režimu reportovania údajov pod Parížskou dohodou, a ktorý bude flexibilnejší a modernejší a bude reflektovať nové požiadavky. Hlavne ide o zakúpenie výpočtovej techniky (hardvér), ktorá by mala vyhovovať požiadavkám na spracovanie veľkého objemu údajov a bude mať rozšírenú záručnú dobu v zmysle uzavretej zmluvy ako aj pozáručný servis. Ďalej ide o zakúpenie databázového softvéru, ktorý pretransformuje súčasne existujúce excelovské databázy do jedného produktu so vzdialeným prístupom pre viacerých užívateľov (cez cloud), čo primeraným spôsobom zdvihne úroveň súčasných procesov v oblasti bezpečnosti, rýchlosti, flexibility, presnosti, možnosti prepojenia na publikované údaje na webovom sídle SHMÚ – Odbor Emisie a biopalivá (OEaB) a funkčnosti pri príprave reportov. - <https://oeab.shmu.sk/>*

V prípade sektorových cieľov a sektorových klimatických plánov platí od roku 2009 rozhodnutie EP a Rady č. 406/2009/ES z 23. apríla 2009 o úsilí členských štátov znížiť emisie skleníkových plynov s cieľom splniť záväzky Spoločenstva týkajúce sa zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2020 resp. novelizovaná verzia nariadenia z roku 2018 – nariadenie EP a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013, ktoré stanovujú ciele znižovania emisií v jednotlivých sektoroch mimo EÚ ETS. Z uvedeného vyplýva, že už pod roku 2009 museli vecne príslušné ministerstvá zohľadňovať pri tvorbe strategických a koncepčných dokumentov, ktoré majú obsahovať opatrenia na splnenie cieľov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, z ktorých vychádza aj návrh zákona. Preto všetky náklady (personálne, mzdové atď.) týkajúce sa aj sektorových klimatických plánov by mali byť pokryté v rámci rozpočtových kapitol jednotlivých ministerstiev.

- zo zavedenia korekčného mechanizmu pre sektory mimo systému obchodovania s emisnými kvótami, ktorý zabezpečí prerozdelenie kúpnej ceny chýbajúcich emisných kvót v prípade priebežného neplnenia sektorových klimatických cieľov, pričom kúpna cena týchto emisných kvót sa má uhradiť z rozpočtu tých ministerstiev, ktoré nesú zodpovednosť za splnenie sektorových

klimatických cieľov (MH SR, MD SR, MPRV SR a MŽP SR); kľúč prerozdelenia kúpnej ceny týchto emisných kvót je stanovený v prílohe návrhu zákona,

Vyjadrenie MŽP:

V návrhu zákona sa uvažuje, že v prípade ak vecne príslušné ministerstvá nebudú dosahovať sektorové klimatické ciele stanovené v tomto zákone, tak budú musieť znášať náklady na zakúpenie chýbajúcich pridelených emisných kvót (AEA). Tento návrh zákona považujeme za sankčný mechanizmus v prípade neplnenia sektorových klimatických cieľov.

V súčasnosti nie je možné kvantifikovať ani približne odhadnúť výšku vyššie spomenutých výdavkov, a to z dôvodu, že cena AEA nie je známa. Nie je možné určiť ani približnú cenu, vzhľadom na to, že nie sú dostupné žiadne historické údaje ani súčasné trhové ceny týchto AEA jednotiek a nakoľko stanovenie množstva AEA pre členské štáty patrilo pod rozhodnutie o spoločnom úsilí (ESD, 406/2009), kde boli stanovené nižšie emisné ciele, AEA bol každý rok nadbytok. V rámci plnenia cieľov znižovania emisií skleníkových plynov v sektoroch patriacich do nariadenia ESR vznikajú členským štátom výdavky zo štátneho rozpočtu. Vo všeobecnosti sa predpokladá, že zvýšenie národného redukčného cieľa emisií skleníkových plynov v nariadení ESR do roku 2030 spôsobí dodatočné navýšenie nákladov, kvôli potrebe prijatia dodatočných sektorových opatrení, bez ktorých nebude možné daný záväzok naplniť. V tejto fáze legislatívneho procesu však nie je možné konkrétne vyčíslieť vplyv na rozpočet verejnej správy.

- z nových povinností pre územnú samosprávu, t. j. pre vyššie územné celky a obce; VÚC budú povinné zabezpečiť vypracovanie a prijatie stratégie pre nízkouhlíkový rozvoj VÚC a stratégie adaptácie na zmenu klímy VÚC a vypracovať a prijať akčné plány pre ich implementáciu a obce s viac ako 2 000 obyvateľmi budú povinné zabezpečiť vypracovanie a prijatie stratégie pre nízkouhlíkový rozvoj obce a stratégie adaptácie na zmenu klímy obce a vypracovať a prijať akčné plány pre ich implementáciu.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná. V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy – vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov nie je možné v tomto štádiu legislatívneho procesu vyčíslieť. Vychádzali sme iba z expertného odhadu Únie miest Slovenska, podľa ktorého by sa náklady mali pohybovať vo výške 10 násobku nákladov štátnej správy. Personálne zabezpečenie úloh orgánmi samosprávy, ktoré vyplývajú z návrhu zákona budú zabezpečovať personálne kapacity regionálnych centier udržateľnej energetiky, ktorých financovanie a podpora vytvorenie týchto regionálnych centier udržateľnej energetiky je zabezpečené prostredníctvom opatrenia 2.1.3 v Programe Slovensko 2021-27, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28. 6. 2022.

V bode 10. doložky vybraných vplyvov a v časti 2.1.1. analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy predkladateľ len slovnou popisuje možné pozitívne vplyvy návrhu zákona na rozpočet verejnej správy nasledovne: „Za nesplnenie povinností uvedených v návrhu zákona pri poskytnutí súčinnosti pri zbere dát sa ukladajú subjektom - orgánom verejnej správy, orgánom územnej samosprávy a právnickým osobám a fyzickým osobám sankcie, ktoré zohľadňujú ciele návrhu zákona a sú stanovené tak, aby boli primerané, odrádzajúce a účinné. Výška sankcií zároveň zohľadňuje závažnosť nesplnenej povinnosti. Príjem z uložených a vybraných pokút (sankcií) bude mať pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý nie je možné v súčasnosti kvantifikovať a bude závisieť od miery plnenia povinností zo strany vyššie uvedených subjektov.“. S týmto konštatovaním sa nie je možné úplne stotožniť, pretože nie je možné hovoriť o pozitívnom vplyve na príjmy rozpočtu verejnej správy, ak Slovenská inšpekcia životného prostredia bude ukladať pokuty v prípade nesplnenia povinností uložených týmto návrhom zákona dotknutému ministerstvu a ostatnému ústrednému orgánu štátnej správy a aj vyššiemu územnému celku a obci, pričom výnos z týchto pokút bude príjmom Environmentálneho fondu. Komisia žiada pri kvantifikácii pozitívneho vplyvu na príjmy rozpočtu verejnej správy súvisiaceho s ukladaním pokút podľa tohto návrhu zákona zohľadniť uvedenú skutočnosť.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná a predmetná časť bola odstránená z časti 2.1.1. analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy .

V časti 2.1.1. analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy uvádzaný pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy z dôvodu, že naša krajina bude v budúcnosti viac samostatnejšia a konkurencieschopnejšia, pracovný trh a podnikateľské prostredie bude viac pripravené na moderné výzvy a krajina bude schopnejšia zabezpečiť blahobyt a čisté životné prostredie pre budúce generácie, čo má v budúcnosti zabezpečiť vyšší výber daní a vyššie príjmy do rozpočtu, Komisia nepovažuje za relevantné vyjadrenie priamo súvisiace s predloženým návrhom zákona.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka nebola akceptovaná z dôvodu, že aj v súčasnom období enormného nárastu cien primárnych zdrojov energie je nutné prijať riešenia na diverzifikáciu zdrojov a zníženie závislosti od dovozu ruských fosilných palív. V zmysle Plánu Plán REPowerEU: Najrýchlejším a najlacnejším spôsobom riešenia súčasnej energetickej krízy sú úspory. Zníženie spotreby energie zníži vysoké účty domácností a spoločností za energiu v krátkodobom a dlhodobom horizonte a obmedzí dovoz ruských fosilných palív. Zníženie spotreby energie prostredníctvom vyššej efektívnosti je kľúčovým prvkom prechodu na čistú energiu, ktorý zvýši odolnosť hospodárstva EÚ a ochráni jeho konkurencieschopnosť pred vysokými cenami fosilných palív.

Vzhľadom na to, že predmetný návrh zákona zakladá viaceré významné negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, Komisia žiada podľa § 33 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov doplniť do analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy kvantifikácie všetkých predpokladaných vplyvov na rozpočet verejnej správy, a to jednotlivo podľa dotknutých subjektov verejnej správy na bežný rok a tri nasledujúce rozpočtové roky. Spolu s tým žiada Komisia uviesť aj návrhy na úhradu zvýšených výdavkov dotknutých subjektov verejnej správy. V tejto súvislosti upozorňuje Komisia na ustanovenie Čl. 6 ods. 2 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, podľa ktorého, ak zákon pri úprave pôsobnosti ustanovuje nové úlohy obci alebo vyššiemu územnému celku, štát na ich plnenie súčasne zabezpečí obci alebo vyššiemu územnému celku zodpovedajúce finančné prostriedky. Ďalej Komisia upozorňuje aj na úlohu C.10. uznesenia vlády SR č. 636 zo 14. októbra 2022 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025, a to nepredkladať do 31. decembra 2023 návrhy legislatívnych predpisov a iných materiálov, ktoré zakladajú nároky na zvýšenie počtu zamestnancov a zvýšenie výdavkov alebo úbytok príjmov schválených v štátnom rozpočte na rok 2023 s rozpočtovými dôsledkami na štátny rozpočet alebo na iné rozpočty tvoriace rozpočet verejnej správy. Vzhľadom na uvedené uvádza Komisia, že s návrhom zákona bude možné súhlasiť len v prípade, že všetky negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy z neho vyplývajúce budú zabezpečené v rámci schválených limitov dotknutých subjektov verejnej správy na príslušné rozpočtové roky bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy. V súlade s uvedeným žiada Komisia označiť aj rozpočtovú zabezpečenosť identifikovaných negatívnych vplyvov v bode 9. doložky vybraných vplyvov.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná a v roku 2023 nebudú žiadne výdavky a budú pokryté v rámci schválených limitov dotknutých subjektov verejnej správy.

V nadväznosti na uvedené žiada Komisia aj o vypustenie písm. j) v § 17 ods. 1 návrhu zákona, ktorým sa Ministerstvu financií SR ukladá povinnosť poskytovať súčinnosť pri zabezpečovaní finančných zdrojov na plnenie národných a medzinárodných záväzkov v oblasti riešenia zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka nebola akceptovaná nakoľko MF SR zohráva kľúčovú úlohu pri financovaní politik a opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov.

Uvádzame príklad použitia výnosov z predaja emisných kvót formou dražby. Podľa zákona č. 414/2012 je výnos získaný z predaja emisných kvót formou dražieb príjmom Environmentálneho fondu. Prostredníctvom Environmentálneho fondu sa financujú ciele environmentálnej politiky schválené vládou Slovenskej republiky, avšak Environmentálny fond hospodári výlučne so schválenou výškou výdavkov. O výške schválených výdavkov z výnosov z predaja emisných kvót rozhoduje MF SR ako organ zodpovedný za hospodárenie štátu. Príjmy z predaja emisných kvót sú verejné peniaze (sú teda príjmom štátneho rozpočtu) a ich gestorom je MF SR. Na základe vyššie uvedeného

považujeme MF aj naďalej za kľúčového partnera, bez ktorého súčinnosti nie je možné financovanie opatrení, ktoré sú zamerané na plnenie národných a medzinárodných záväzkov v oblasti riešenia zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy.

K analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy si uplatňuje Komisia aj nasledujúce zásadné technické pripomienky:

- Komisia žiada použiť aktuálne platnú verziu analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, ktorá v časti 2.1 Zhrnutie vplyvov na rozpočet verejnej správy v návrhu uvádza v rámci vplyvov na výdavky obcí a vyšších územných celkov aj vplyvy vyplývajúce z nových úloh v zmysle ods. 2 Čl. 6 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná a dopracovaná analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy.

- V tabuľke č. 1 žiada Komisia v časti „Výdavky verejnej správy celkom“ uviesť konkrétny subjekt verejnej správy, na ktorého výdavky má predmetný návrh zákona vplyv.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná a dopracovaná analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy.

-
- Údaje uvedené v tabuľke č. 1 v časti „Vplyv na mzdové výdavky“ žiada Komisia zosúladiť s údajmi uvedenými v tabuľkách č. 4 a 5 a uviesť správny údaj za vplyv na mzdové výdavky (tu je potrebné uviesť iba mzdové výdavky, nie osobné výdavky).

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná a dopracovaná analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy.

-
- V tabuľke č. 1 žiada Komisia uviesť sumy v riadkoch „Vplyv na počet zamestnancov“ a „Vplyv na mzdové výdavky“.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná a dopracovaná analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy.

- V tabuľke č. 1 žiada Komisia doplniť časť „Financovanie zabezpečené v rozpočte“ a uviesť konkrétny zdroj financovania, aby v riadku „Rozpočtovo nekrytý vplyv“ boli vo všetkých rokoch uvedené nulové hodnoty.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola akceptovaná a dopracovaná analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy.

- V časti 2.2.1. Popis návrhu je potrebné špecifikovať úlohy, ktoré majú noví zamestnanci vykonávať, MŽP SR má v schválenom rozpočte na roky 2023 až 2025 rozpočtované výdavky na 12 analytických jednotiek, z ktorých má podľa výkazov o dosiahnutej skutočnosti za roky 2021 a 2022 obsadených 9 miest. Vzhľadom na skutočnosť, že na MŽP SR je už vytvorený analytický útvar, Komisia žiada požadovanú agendu zabezpečiť v rámci schválených limitov kapitoly bez dodatočných požiadaviek na štátny rozpočet.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka nebola akceptovaná. V súčasnosti je na Inštitúte environmentálnej politiky z 12 tabuľkových miest obsadených 12 a v takomto stave nie je možné zabezpečiť objemnú analytickú agendu, ktorá vznikne v súvislosti s predloženým zákonom. Agenda zmeny klímy sa stáva stále významnejšou, pričom dnes je na IEP najväčšie zastúpenie analytikov so špecializáciou na energetiku, ktorá sa od začiatku ruskej agresie na Ukrajinu dostáva do popredia. Kým na začiatku fungovania IEP zastrešoval zmenu klímy v priemere 1 analytik, dnes už na nej pracuje v priemere 7 analytikov, keďže pokrývajú tak energetiku, ako aj mitigáciu ale aj adaptáciu na zmenu klímy. To znižuje kapacity na pokrytie i zastupiteľnosť v ďalších oblastiach nosnej agendy životného prostredia, akými sú napríklad voda, biodiverzita či ovzdušie. Nedostatok analytikov viedol aj k tomu, že pri ostatnej veľkej úlohe (analýza vplyvov balíka Fit for 55) bolo nutné zabezpečiť modelovanie vplyv externé nakoľko analytici IEP museli pokrývať iné činnosti. Už dnes je preto nutné zvýšiť kapacity, aby boli pokryté ostatné oblasti životného prostredia a nie z interných kapacít ešte pokrývať úplne novú úlohu vyplývajúcu z návrhu zákona.

- Z vyjadrení predkladateľa v časti 2.1.1. Financovanie návrhu zároveň nie je zrejmé financovanie zamestnancov kancelárie Rady pre klimatickú zodpovednosť. Vytvorenie kancelárie Rady pre klimatickú zodpovednosť žiada Komisia zabezpečiť v rámci schválených limitov kapitoly MŽP SR bez vplyvu na štátny rozpočet. Súčasne žiada Komisia detailné rozdelenie alokácie 15 nových zamestnancov po jednotlivých odboroch a vysvetlenie, ako predkladateľ odhadol ich počet. Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy obsahuje informáciu o 15 zamestnancoch, pričom v poslednom odseku na str. 2 v časti 2.1.1. sa uvádza, že jednotlivé úlohy plynúce z návrhu zákona bude plniť Inštitút environmentálnej politiky a Odbor politiky znižovania emisií skleníkových plynov na MŽP SR. Nie je však vysvetlené, koľko nových zamestnancov príjmu jednotlivé organizačné útvary MŽP SR. Tiež nie je jednoznačné, či je tento počet zamestnancov adekvátny voči definovaným činnostiam v návrhu zákona. Zároveň Komisia upozorňuje, že na základe skúseností ÚHP sa počet hodnotených projektov nad 5 mil. eur nerátajúc environmentálne nerelevantné projekty (IT) bude ročne pohybovať na úrovni približne 80 až 100. Tento počet je možné pokryť 3 až 5 zamestnancami.

Vyjadrenie MŽP:

- *Pripomienka bola akceptovaná a doložky bolo dopracovaná.*
- V časti 2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie žiada Komisia uviesť predpoklady pre výpočet, ktoré budú zosúladené s tabuľkami č. 1, 4 a 5. V prípade odmien členov Rady pre klimatickú zodpovednosť žiada Komisia uviesť aj túto kvantifikáciu, vrátane počtu členov rady. Súčasne žiada Komisia odstrániť poznámku v časti 2.2.4. „výdavky na 10 zamestnancov sú rozpočtovo zabezpečené v rámci limitov v gescii ÚHP, MF SR ich môže uvoľniť“ a žiada uviesť, aký typ zamestnancov je rozpočtovo zabezpečený a z akého zdroja.

Vyjadrenie MŽP:

- *Pripomienka bola akceptovaná.*
-
- V tabuľke č. 5 žiada Komisia vyplniť údaje vo všetkých riadkoch a za všetky roky a súčasne uviesť, akého subjektu verejnej správy sa tieto údaje týkajú.
- Tabuľku č. 4, príp. aj tabuľku č. 5 žiada Komisia uvádzať podľa jednotlivých subjektov verejnej správy.

Vyjadrenie MŽP:

- *Pripomienka bola akceptovaná.*
-

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa v Analýze v časti 3.1 o kvantifikáciu vplyvov na podnikateľské prostredie, o vyplnenie tabuľky č. 2 v časti 3.1.2 „Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov“ a zároveň žiada o priloženie Kalkulačky nákladov, ktorá je povinnou súčasťou Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie: V tejto časti je možné kvantifikovať administratívnu záťaž na podnikateľské prostredie vyplývajúcu z informačných povinností zadefinovaných napr. v § 6 ods. 2, 3 a 4, ktoré sa vzťahujú aj na právnické alebo fyzické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. b) daného zákona. Komisia navrhuje kvantifikovať aj náklady súvisiace so žiadosťami o prostriedky z inovačného alebo modernizačného fondu, ktoré sú uvedené v časti 3.4. Analýzy. Ďalej je potrebné uviesť nepriame finančné náklady vyplývajúce z § 3 - § 5, kde sa ukladajú povinnosti povinným osobám pri plnení klimatických cieľov. V prípade, že tieto vplyvy nie je možné presne kvantifikovať, Komisia odporúča použiť modelový príklad. Predkladateľ v časti „Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov“ v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie popíše jednotlivé vplyvy na podnikateľské prostredie.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka nebola akceptovaná. V tejto fáze legislatívneho procesu nie je možné odhadnúť náklady, ktoré by vznikli podnikateľským subjektom v súvislosti s plnením povinností a úloh určené návrhom zákona.

Komisia žiada predkladateľa v Analýze v časti 3.3 o vyznačenie vplyvov na produktivitu.

Odôvodnenie: Predkladateľ uvádza, že „produktivita sa zvyšuje, lebo sa zvyšuje energetická účinnosť výroby, prepravy tovaru- teda znižujú sa náklady na palivá z dlhodobého hľadiska. Z krátkodobého hľadiska to môže mať aj negatívne dopady na produktivitu v prípade zvýšených cien za energie alebo potrebných investícií na zvyšovanie energie“. Je potrebná zmena vyznačenia vplyvov na produktivitu z „nemení“ na „zvyšuje“ a „znižuje“.

V prípade potreby konzultácie pri vypracovaní Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie a Kalkulačky nákladov môžete kontaktovať mailovú adresu lin2out@mhsr.sk

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zmeny vplyvu na produktivitu boli upravené v zmysle návrhu na „zvyšuje“ a „znižuje“.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia uplatňuje pripomienky a nesúhlasí s tým, že „Návrh zákona o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky.“ nemá vplyv na informatizáciu spoločnosti. Predkladateľ v § 12 zavádza Národný inventarizačný systém, v ktorom sa okrem iného aj spravuje databáza údajov, čo má jednoznačne vplyv na informatizáciu spoločnosti. Z uvedených dôvodov je nutné uvedené premietnuť do doložky vplyvov a vypracovať analýzu vplyvov na informatizáciu spoločnosti.

Vyjadrenie MŽP:

Pripomienka nebola akceptovaná.

MŽP SR plní informačné povinnosti od vstupu do EÚ resp. od pristúpenia k Dohovoru OSN o zmene klímy. Za týmto účelom bol ešte v roku 2007 vytvorený informačný systém, ktorý obsahuje niekoľko informačných systémov, procesov, podprocesov a existujúcich kapacít od svojho oficiálneho založenia (v rámci štruktúry SHMU, ako aj externých organizácií a expertov). V návrhu zákona uvedený Národný inventarizačný systém **nie je nový**, ale súvisí s transformáciou systému z roku 2007 na nové podmienky súvisiace so zmenou režimu reportovania údajov pod Parížskou dohodou, a ktorý bude flexibilnejší a modernejší a bude reflektovať nové požiadavky. Hlavne ide o zakúpenie výpočtovej techniky (hardvér), ktorá by mala vyhovovať požiadavkám na spracovanie veľkého objemu údajov a bude mať rozšírenú záručnú dobu v zmysle uzavretej zmluvy ako aj pozáručný servis. Ďalej ide o zakúpenie databázového softvéru, ktorý pretransformuje súčasne existujúce excelovské databázy do jedného produktu so vzdialeným prístupom pre viacerých užívateľov (cez cloud), čo primeraným spôsobom zdvihne úroveň súčasných procesov v oblasti bezpečnosti, rýchlosti, flexibility, presnosti, možností prepojenia na publikované údaje na webovom sídle OEaB a funkčnosti pri príprave reportov.

Súčasne uvádzame, že v bode 10. Poznámky tejto doložky sme doplnili finančné nástroje a mechanizmy prostredníctvom, ktorých je možné minimalizovať negatívne vplyvy (na rozpočet verejnej správy, sociálne vplyvy a podnikateľské prostredie, ktoré by mohli nastať v súvislosti s plnením klimatických cieľov, povinností a pod. ktorú stanovené návrhom zákona.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

Súhlasné Súhlasné s návrhom na dopracovanie Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: